

Posudek bakalářské práce Terezie Täubelové *Mezinárodní právo jako nástroj veřejné diplomacie*

Autorka popisuje válečný konflikt mezi Gruzii a Ruskem v srpnu 2008 a snaží se ukázat, že obě strany jednaly v rozporu s deklarovanými cíli formulovanými na základě zásad mezinárodního práva. Na tomto příkladě chce potvrdit tezi, že mezinárodní právo není dostatečně účinným nástrojem ochrany mezinárodní spravedlnosti (tento pojem však nedefinuje) a naopak může být stranami konfliktu využíváno k manipulativním účelům. Nejprve autorka stručně představuje rusko-gruzínský konflikt a historii a právní status dvou separatistických území v Gruzii, Jižní Osetie a Abcházie. Přibližuje také velmi stručně koncept veřejné diplomacie a s ním spojené koncepty propagandy a public relations. Následuje analytická část, v níž podrobněji představuje gruzínské a ruské argumenty zdůvodňující vojenské operace během konfliktu v roce 2008 a zkoumá jejich přesvědčivost. Dospívá k závěru, že argumenty opírající se o normy mezinárodního práva byly použity na obou stranách velmi instrumentálně a Rusko i Gruzie ve skutečnosti sledovaly jiné cíle, než deklarovaly v médiích a oficiálních prohlášeních. Autorčino očekávání tak bylo potvrzeno.

Autorka prokázala schopnost zpracovat zvolené téma na úrovni, kterou lze na bakalářském stupni považovat za přijatelnou. Pracuje s dostatečně širokým okruhem odborné literatury, text strukturuje přehledným způsobem.

Text však trpí i řadou nedostatků. Odborná literatura je využita často jen velmi povrchně a až příliš je spoléháno na wikipedii. V některých částech je závislost na wikipedii nepřiměřená: podkapitola o public relations čerpá výhradně z wikipedie, podobně i obecný historický úvod o Jižní Osetii (celá strana 9).

Práce není příliš rozsáhlá, autorka se mohla pokusit o soustavnější přehled i hlubší a samostatnější analýzu. Nebylo nutné nechávat zajímavé téma reakce mezinárodního společenství na argumentaci stran gruzínsko-ruského konfliktu až do magisterské práce (s. 7), nebo přinejmenším mohl být podrobněji zpracován i případ Abcházie.

Zejména však v práci citelně schází systematická diskuse relevantních norem mezinárodního práva, jež strany gruzínskému konfliktu využívaly ve své argumentaci. O právních normách se čtenář dozvídá nahodile a nesystematicky. Chybí jakákoli úvaha o platnosti, aplikaci a interpretaci těchto norem. Autorka odkazuje na pár učebnic mezinárodního práva, ale nevyužívá je ani další literaturu k něčemu, co by v její práci bylo velmi funkční: přehledu hlavních norem mezinárodního práva relevantních pro situace podobné té, která vznikla při rusko-gruzínském konfliktu v roce 2008.

Autorce lze vytknout i to, že svou hlavní tezi nepodložila žádnými teoretickými úvahami nebo srovnáním s jinými podobnými případy. Není jasné, proč formulovala právě takové očekávání, jaké formulovala, a zda je její teze v souladu s odbornou literaturou v dané oblasti. Zajímavá by byla diskuse o chování států s ohledem na mezinárodněprávní normy podle různých teoretických

přístupů. Charakteristika způsobu, jakým státy nakládají s mezinárodněprávními normami, se výrazně liší v realistické a liberální teorii mezinárodních vztahů. Podle realistické teorie není na chování Ruska nic překvapivého, a je možné dodat, že ani nic odsouzeníhodného. Autorka však žádnou literaturu tohoto zaměření nezpracovala.

Práce je i v analytických částech a závěrech místy velmi závislá na omezeném okruhu textů. Rozbor mezinárodněprávní argumentace Gruzie a Ruska, který tvoří jádro práce, čerpá velmi vydatně ze zprávy nezávislé mezinárodní mise pro Gruzii. Autorka se mohla pokusit o více vlastních zjištění a závěrů.

Autorce unikly některé základní knihy k tématu v angličtině, např. kniha Ronalda Asmuse *A Little War that Shook the World* (ta ovšem vyšla až počátkem letošního roku, což její nepřítomnost v seznamu literatury aspoň zčásti omlouvá). Doporučil bych také práce georgetownského politologa Charlese Kinga o dějinách Kavkazu.

Text obsahuje překlady – *ius aq̄ bellum* atd.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou dobře.

V Praze 15. října 2010

Marek Skovajsa, Ph.D.